

Agencia de știri: "Mediafax" din 11.09.2014, ora: 11:02

Titlul: "Maior: Un moment similar cu 11 septembrie este posibil. România are capacitatea de a se adapta"

Semnat: Cristian Fierbințeanu

"Directorul SRI, George Maior, declară, într-un interviu acordat Agenției 'Mediafax', că încă este posibil un moment similar celui de la 11 septembrie 2001, pentru că 'întotdeauna imprevizibilul, necunoscutul funcționează în imaginația celor care vor să producă asemenea seisme'.

Maior afirmă că 11 septembrie 2001 a fost un moment dramatic și a reprezentat o schimbare de paradigmă pe plan internațional. El precizează că 'nici nu putem anticipa' formele prin care se poate manifesta un atac terorist 'într-o societate ca cea a secolului XXI, cu o dezvoltare tehnologică impresionantă, cu o creștere exponențială a capacității de comunicare, inclusiv între organizații teroriste'. Directorul SRI subliniază că România are capacitatea de a se adapta la acest fenomen.

Maior declară, de asemenea, că Rusia a pierdut, în zilele expansiunii în Crimeea, o acumulare de Soft power care ar fi putut să o ajute mult mai pregnant în manifestarea internațională, ceea ce este grav pentru interesele Rusiei pe termen mediu și lung.

România nu va fi amenințată militar sau teritorial de conflictul din zonă, dar va fi afectată economic, declară Maior, precizând că instituțiile din domeniul strategic trebuie susținute de clasa politică pentru a face față acestor fenomene.

Pe de altă parte, el vorbește despre fenomenul evaziunii fiscale din România, afirmând că acesta s-a diminuat, în ultimii 2-3 ani, de la 22-27% din PIB la 18-20% din PIB, potrivit estimărilor SRI. El precizează că cea mai mare evaziune este la TVA - 12% din PIB, urmată de CAS - 2,4%.

Directorul SRI solicită clasei politice elaborarea de urgență a unei noi legi privind reținerea datelor personale, care să țină cont de observațiile Curții Constituționale, precizând că în situația actuală, de 'vid legislativ', Serviciul este aproape blocat, din punct de vedere ale unor capacități tehnice 'pentru a preveni în domeniul securității naționale anumite fenomene'.

Intrebat ce planuri politice are, directorul SRI a declarat: 'Când nu voi mai fi director, azi, mâine sau peste câțiva ani, nu se știe niciodată în această meserie complicată, atunci când voi discuta și despre planuri de viitor'.

Prezentăm integral interviul acordat Agenției 'Mediafax' de către directorul SRI, George Maior:

Reporter: Ați declarat în primăvară că cea mai dramatică discuție din negocierile pentru intrarea în NATO a fost cea pe care ați avut-o, ca șef al Departamentului de Integrare Euroatlantică din MAPN, chiar pe 11 septembrie 2001, când ați avut sentimentul că vom intra în Alianță. Ce a însemnat pentru România momentul 11 septembrie 2001?

George Maior: A fost, într-adevăr, un moment dramatic, în care am asistat în direct la o schimbare paradigmatică în sistemul internațional și care ne afecta într-un fel pe toți: Alianța Nord-Atlantică, membrii acesteia, cetățenii din spațiul euroatlantic. Să ne aducem aminte că pentru prima dată în mod paradoxal NATO a activat

Articolul 5, Clauza de apărare colectivă. Pentru ce? Pentru un atac provenind, nu așa cum se estimase inițial, la înființarea NATO, de la un alt stat, ci de la o organizație teroristă, de la un nonstat.

În acest context, România a avut ocazia, chiar pe un fundal, așa cum am spus, dramatic, să-și valorifice potențialul geostrategic, geopolitic și informativ în abordarea unei noi amenințări importante la adresa securității internaționale. Și a făcut-o imediat. Practic, a decis foarte curajos să se alăture unei alianțe din care atunci nu făcea parte în combaterea acestui fenomen de facto, practic, a decis să-și intensifice cooperarea bilaterală cu servicii puternice de informații pentru schimb de informații și operațiuni comune în abordarea acestui fenomen cu mult succes. A decis, inclusiv din punct de vedere politic, să susțină ideea că societatea internațională și sistemul internațional în secolul XXI nu se va confrunta doar cu competiția între state pe resurse geopolitice etc. ci și cu amenințări de acest tip asimetric, care pot provoca prejudicii grave, daune grave de ordin material, uman bineînțeles cel mai important, economic și psihologic.

Reporter: Acum credeți că mai este posibil din punct de vedere al securității la nivel mondial un moment similar ca impact cu cel din 11 septembrie 2001 și dacă da, în ce formă: avion, bombă, atac cibernetic? Și cum s-ar concretiza România un astfel de atac?

George Maior: Este posibil un asemenea moment, pentru că întotdeauna imprevizibilul, necunoscutul funcționează pregnant în imaginația celor care vor să producă asemenea seisme în sistemul internațional. Deci întotdeauna tehnologia care evoluează foarte rapid are potențialul, dacă este acaparată în mâinile unor organizații sofisticate din punct de vedere al creativității de a face rău, să producă daune majore, inclusiv în formele pe care le-ați menționat. Dar câteodată nici nu putem anticipa alte forme, poate chiar mai violente, prin care se poate manifesta un atac terorist într-o societate ca cea a secolului XXI, repet, cu o dezvoltare tehnologică impresionantă, cu o creștere exponențială a capacității de comunicare și comunicații, inclusiv între organizații teroriste. Să nu vedem doar beneficiile acestor dezvoltări tehnologice și pe planul comunicării, iată că ele pot fi folosite de oameni, organizații, structuri parastatale care, efectiv, din rațiuni ideologice, religioase sau politice, vor să producă șocuri în sistemul internațional.

Reporter: Și România credeți că este amenințată? Mă refer la faptul că, fiind în NATO, poate fi o țintă, poate fi privită astfel...

George Maior: România are capacitatea de a se adapta la acest fenomen. Pe de altă parte, fiind într-o alianță, ne interesează orice amenințare la adresa acestei alianțe, de acest tip. De aceea și cooperarea internațională pe care am dezvoltat-o în ultimii ani, care a dus inclusiv la prevenirea sau contracararea unor asemenea incidente despre care nu vorbim, pentru că nu s-au petrecut, dar ar fi putut să se petreacă în state aliate, cu efecte pozitive pe securitatea acestora și, implicit, a Alianței.

Reporter: Există, în acest moment, două modele la nivel mondial, să spunem: Soft Power - reprezentată de Statele Unite și de președintele Obama - versus Hard Power - Rusia și președintele Putin. Care dintre aceste modele credeți că va prevala?

Maior: Modelul ideal va fi întotdeauna o combinație între Soft power și Hard power, ceea ce, de fapt, se și întâmplă în ceea ce privește unele dintre puterile importante în plan mondial. Deci nici măcar America nu este doar o expresie de Soft power, ci și are la bază o structură de forță militară și de informații foarte puternică. Din păcate, dacă insiști prea mult pe una dintre dimensiuni, de exemplu pe cea 'hard', ajungi într-o marginalizare în sistemul de valori internațional, care se bazează, totuși, pe drept internațional, pe niște principii minimale acceptate de comunitatea internațională și, din acest punct de vedere, părerea mea personală este că Rusia a pierdut, deși a câștigat teritorial, în câteva zile, prin expansiunea în Crimeea, a câștigat teritorial deci, a pierdut în aceleași zile o acumulare de Soft power care ar fi putut să o ajute mult mai pregnant în manifestarea sa în sistemul internațional. Ceea ce este, cred, grav pentru interesele pe termen mediu și lung ale Rusiei.

Când pierzi atât de masiv din legitimitate prin acțiunile tale unilaterale, este foarte greu să-ți reconstruiești acea legitimitate fără diplomație, fără acumulare din nou de Soft power și fără a da înapoi în ceea ce privește acțiunile unilaterale de tip militar, geopolitic care doresc achiziționarea de teritorii.

Reporter: În urmă cu câteva luni vă exprimați temerea privind apariția unui neorăzboi rece în zonă și vorbeați, de asemenea, despre apariția unei cortine de ceață acolo unde înainte era o cortină de fier. Între timp, conflictul din Ucraina s-a acutizat, devenind mult mai concret, și vreau să vă întreb dacă România este amenințată acum direct din punct de vedere al securității de Rusia.

George Maior: Când am folosit expresia, metafora de 'cortină de ceață' mă refeream și la lipsa unei comunicări, a unei înțelegeri în legătură cu modul de tratare a relațiilor internaționale, diplomației, intereselor statale de către Rusia, ceea ce s-a și adeverit pentru că, vedeți, și conceptul de neorăzboi rece presupune două sisteme cu înțelegeri diferite ale diplomației, dreptului internațional, principiilor pe care se așază societatea internațională, ceea ce se întâmplă exact acum, dincolo de aspectele de ordin militar și geopolitic. În ceea ce privește aceste dezvoltări militare, geopolitice, de instabilitate în zona noastră, bineînțeles că întotdeauna vom fi afectați. Nu vom fi, desigur, amenințați din punct de vedere militar, teritorial, dar vom fi afectați economic, informațional, comercial și, în cele din urmă, geopolitic de un fenomen de instabilitate la granițe și trebuie să tratăm foarte serios această chestiune, să fim pregătiți pentru a înțelege fenomenul și a-l trata corespunzător.

Reporter: Și, în același context, vreau să vă întreb, legat de apărarea acestor interese, dacă credeți acum că clasa politică din România este, să spunem, calată pe apărarea acestor interese și poate să facă față provocărilor. Adică este o frână, sau apără interesele României?

George Maior: Avem șansa să avem instituții puternice în domeniul strategic. Mă refer la diplomație, la Ministerul Apărării, servicii de informații, care pot să ofere clasei politice viziune strategică, expertiză și capacități efectiv acționale pentru a face față acestor fenomene. Clasa politică, desigur, are obligația de a respecta aceste instituții, de a le asigura autonomia de evaluare strategică a acestor evoluții și de a le pune la dispoziție resursele pentru a-și putea îndeplini misiunea, ceea ce nu se întâmplă întotdeauna, din păcate.

Reporter: Dar în ultimii ani, adică în ultimii 10 ani, de când suntem în NATO, credeți că a evoluat pozitiv, din punctul ăsta de vedere, clasa politică?

George Maior: Cel puțin a fost obligată să înțeleagă mai bine aceste provocări ale statelor și ale comunității din care facem parte - euroatlantică, în fața evoluțiilor strategice.

Reporter: Vorbeați recent despre îngrijorarea Serviciului Român de Informații în contextul unei decizii a Curții Constituționale privind legea de reținere a datelor personale. Cum limitează această decizie activitatea SRI în planul securității naționale și vreau să vă întreb dacă afectează această activitate drepturile individuale ale cetățenilor?

George Maior: Am afirmat că nu este bine să comentăm o decizie a Curții. Bineînțeles că acesta este elementul standard într-o democrație, asta vreau să subliniez încă de la bun început, dar, în același timp, suntem și obligați să privim la consecințele ei. Consecințele ei sunt că ne aflăm într-un vacuum juridic în acest moment în legătură cu niște posibilități și capacități tehnice pe care orice serviciu de informații, inclusiv din structurile euroatlantice, le are la dispoziție pentru a preveni în domeniul securității naționale anumite fenomene. Or, până nu vom avea o nouă lege, suntem, din acest punct de vedere, cvasiblocați pe acest palier tehnic. Bineînțeles că sunt și alte mijloace cu care acționăm. Ceea ce creează o situație de vulnerabilitate și un dezavantaj competitiv pentru Serviciu, pe care trebuie să-l suplینim prin alte metode, alte mijloace.

Este un moment în care, dacă tot vorbeam de clasa politică, dincolo de faptul că, mă rog, ea se află acum într-o competiție electorală, ar trebui să reflecteze și la necesitățile stringente ale statului într-un termen foarte scurt, pentru că aici timpul contează foarte mult, și să elaboreze rapid o nouă lege care, ținând cont și de anumite sugestii ale Curții Constituționale, să elimine acest vid legislativ.

Reporter: De multe ori în ultimii ani SRI a comunicat public faptul că instituții din România sunt ținta unor atacuri cibernetice de natură externă, din partea unor entități statale. Vreau să vă întreb cine are interese de a ataca cibernetic România și cum gestionează SRI aceste amenințări?

George Maior: Există state care au aceste interese, fie de a culege informații prin aceste metode sofisticate, fie mai ales în plan economic, dar nu numai, și în plan diplomatic, în plan militar sau de a crea elemente de destabilizare în infrastructura informatică a unui stat care este extrem de importantă din punct de vedere al funcționării acestuia în parametri normali, interni sau externi.

Sunt și organizații nonstatale care au asemenea interese, inclusiv din perspectiva acestor amenințări asimetrice și de aceea am fost curajoși să anticipăm evoluția extraordinară a acestei noi amenințări, dincolo de cea teroristă, amenințarea cibernetică la adresa statelor, să înființăm un Centru național de securitate cibernetică, coordonat de noi, care a făcut progrese, a putut detecta adesea atacuri punctuale sau generalizate la adresa unor infrastructuri critice de acest tip, importante în stat, din diverse ministere semnificative și să avem o cunoaștere bună pe acest palier. Ceea ce ne-a și creat posibilitatea ca, de exemplu, un aport al României la întărirea capacităților statului ucrainean de a răspunde acestor provocări să fie cel din

domeniul cibernetic, coordonat de Serviciu, practic în urma deciziilor Summitului NATO din Tara Galilor.

Reporter: Da, deci SRI va avea un rol ...

George Maior: Da, va coordona de fapt Alianța în dezvoltarea unui sistem de apărare cibernetică pentru Ucraina, în aceste momente complicate și din acest punct de vedere pentru acest stat.

Reporter: Vorbeați de state care au interes să amenințe cibernetic. Nu pot să nu vă întreb dacă puteți să-mi dați exemple de astfel de state.

George Maior: Nu pot să comentez, pentru că este o zonă în care este foarte greu de probat, din punct de vedere public, dacă vreți. Dar din punct de vedere al cunoașterii și al analizei, este clar că este vorba și de state.

Reporter: Vorbeați, la prezentarea Raportului SRI pe 2013, la Comisia parlamentară de resort, despre problema stringentă a evaziunii fiscale, precizând că aceasta poate prejudicia serios bugetul de stat. Vreau să vă întreb cât de gravă este, de fapt, problema și care este implicarea SRI în combaterea acestui fenomen și cu ce rezultate?

George Maior: Este foarte gravă, mai ales și în momente de criză economică, pentru că evaziunea fiscală afectează fundamental bugetul statului și, deci, economia națională în momente în care, din cauza efectelor crizei, fie din punct de vedere al investițiilor, fie din punct de vedere al bugetului, lucrurile stau precar. Din această perspectivă, am generat o dezbatere în CSAT, s-au creat structuri interinstituțional-operative care să combată acest fenomen, cu rezultate bune deja, în ciuda unei anumite percepții: cel puțin din analiza noastră, evaziunea fiscală s-a diminuat, în ultimii doi-trei ani, de la un nivel situat între 22-27% din PIB la un nivel care se situează, repet, în estimarea noastră, la 18-20% din PIB, ceea ce este chiar semnificativ, după părerea mea.

Bineînțeles că cea mai mare evaziune există pe zona de TVA în evaluările noastre - 12,2% din PIB, urmată de cea pe care o consemnăm pe segmentul asigurărilor sociale: CAS - 2,4% din PIB. Dacă luăm pe domenii, cea mai mare valoare a evaziunii în continuare se resimte în industria alimentară, urmată de agricultură, zona construcțiilor etc, pe care le avem în vedere în perspectivă.

Reporter: Vreau să întreb cum vedeți faptul că SRI a crescut ca favorabilitate în rândul populației și vreau să vă întreb dacă a ajuns SRI prea puternic făcând treaba Justiției și a altor instituții și dacă acest lucru va deveni un dezavantaj pentru Serviciu?

George Maior: A crescut spre 50%, chiar unele sondaje indică peste 50% datorită, pe de o parte, credibilității acțiunilor sale în plan informativ - adică există o acuratețe a analizei și informației transmisă decidenților în stat care îl fac credibil și care se transmite, ulterior, prin anumite decizii bazate pe această informație și către populație. Pe de altă parte, într-adevăr, nu trebuie să vedem acest lucru ca un fenomen de imagine sau de branding, de branduire a Serviciului cumva în mod intenționat, ci ca o consecință și a acțiunilor sale practice și pe aceste zone pe care populația le resimte acut, pentru că e vorba, până la urmă, de economie, de condiția lor socială și economică și în momentul în care tratezi fenomene negative ce afectează cetățeanul, le percepe cel mai bine.

Nu mă tem de faptul că acest lucru ar putea crea un dezavantaj, poate doar în perspectiva felului suspicios în care anumite forțe politice s-ar putea uita, în perspectivă, la o asemenea instituție. Ele trebuie să înțeleagă că este o instituție pivot a statului în domeniul securității naționale și cunoașterii informațiilor și că, în cele din urmă ei, vor fi ajutați de prezervarea acestei forțe intelectuale și operaționale a SRI și că beneficiul pentru societate este semnificativ.

Reporter: În contextul alegerilor prezidențiale care vor avea loc în noiembrie s-a vorbit în mediul politic și în presă despre o eventuală candidatură a dvs. la funcția supremă în stat și, mai recent, un alt scenariu vehiculat, în aceleași medii este 'Maior - prim-ministru'. Ce planuri politice aveți de fapt?

George Maior: Eu când s-a vehiculat problema unei candidaturi prezidențiale am afirmat public că acest lucru nu se va întâmpla și vedeți că nu s-a întâmplat. Pe de altă parte, am mai afirmat că vreau să discut despre aceste lucruri atunci când nu voi fi director al Serviciului, cred că Serviciul și-a păstrat exemplar neutralitatea și echidistanța și acest exemplu trebuie să vină de la director. Când nu voi mai fi director, azi, mâine sau peste câțiva ani, nu se știe niciodată în această meserie complicată, atunci voi discuta și despre planuri de viitor.

Reporter: Vă doriți să continuați să conduceți Serviciul Român de Informații și după alegerile prezidențiale din acest an având în vedere că, de obicei, un președinte proaspăt instalat în funcție face schimbări la nivelul conducerii structurilor de securitate?

George Maior: Aici nu este neapărat un obicei, nici la noi în ultimii ani, nici în comunitatea euroatlantică sau în alte state. Calitatea aceasta de director al unui serviciu de informații este una care rămâne mai puțin fixată în fluctuații politice dacă statul se dorește a fi eficient, inclusiv noua conducere a statului, și există puternice elemente de continuitate, deci nu imediat se fac schimbări. Eu vorbesc de practică. Acum, bineînțeles un președinte nou ales are posibilitatea să vadă imediat ce a realizat Serviciul, pe ce se bazează, cum poate ajuta la evoluția statului în viitor și să decidă în funcție de aceste aspecte. Deci rămâne la latitudinea acestuia, despre asemenea lucruri vom vorbi poate în curând, pentru că vom avea un nou președinte în acest an.

Reporter: Spuneți că Serviciul se comportă neutru în acest context electoral și spuneți, în primăvară, că dacă vor exista abateri de la această politică vor fi sancționați. Ați dat cuiva sancțiuni?

George Maior: Am semnat chiar și un Ordin intern în acest sens, fiecare ofițer să respecte aceste valori, reiterând ceea ce de fapt ei fac, și subliniind că nu vor fi iertate abaterile de la aceste principii. Până acum nu am întâlnit un caz concret. Dacă el se va manifesta, cu siguranță veți ști public."

Notă: Inregistrarea audio a interviului acordat de domnul George Maior, directorul SRI, agenției "Mediafax" poate fi accesată pe "www.mediafax.ro", iar Serviciul "Foto" al agenției "Mediafax" pune la dispoziție imagini.